

Черкаський обласний інститут післядипломної освіти
педагогічних працівників

МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА В СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

Сучасна система освіти потребує нової генерації соціальних педагогів, до яких висувуються вимоги щодо прояву таких професійно-особистісних якостей, як ділова ініціатива, інноваційність мислення, всебічна предметна, комунікативна та педагогічна компетентність, творчий підхід, здатність створювати обстановку психологічного комфорту, викликати симпатію й позитивно впливати на тих, хто оточує.

Виходячи з цього, постає важливе завдання щодо постійного професійного зростання соціального педагога як у курсовий, так і міжкурсний період. Неабияку роль щодо професійного зростання соціального педагога відіграють викладачі та методисти закладів післядипломної освіти, які здійснюють методичний та науково-педагогічний супровід спеціалістів соціально-педагогічної сфери.

Методичний супровід професійного зростання соціальних педагогів в системі післядипломної освіти відбувається завдяки реалізації певних заходів та відповідних форм роботи, які сприяють розвитку цілісного образу фахівця, його професійної компетентності. Однією із дієвих форм роботи щодо професійного зростання є організація роботи „Школи молодого спеціаліста-соціального педагога”. Для вирішення проблем і труднощів, які виникають у молодих фахівців у навчальних закладах, ефективно використовуються такі види робіт, як-то: індивідуальна робота з молодими спеціалістами-соціальними педагогами для визначення теми, мети, завдання, об’єкта і предмета індивідуального дослідження на основі інтересів, нахилів і можливостей молодого фахівця; практичні заняття у вигляді рольових ігор та вправ; індивідуальні співбесіди, наприклад для формування професійної

компетентності; акмеологічні практикуми; тематичні конференції та круглі столи.

Усі ці форми сприяють удосконаленню професійних умінь і навичок молодого спеціаліста, розвитку творчого мислення, знаходженню оптимальних шляхів ефективної взаємодії з усіма суб'єктами навчально-виховного процесу, формуванню власного педагогічного стилю. Змістовий аналіз зазначених форм роботи дає змогу встановити, що їх об'єднувальною метою є формування в молодого спеціаліста інтегративних умінь та здатностей, як наприклад: планування професійної діяльності; знаходження оптимальних способів і засобів її реалізації; адекватне використання методичних і педагогічних прийомів; здійснення конструктивного аналізу і самоаналізу діяльності [1].

Для формування професійної компетентності молодого спеціаліста у рамках діяльності „Школи молодого спеціаліста-соціального педагога” запропоновано цикл психолого-педагогічних семінарів на тему “Професійне зростання і самовдосконалення особистості соціального педагога як умова гуманізації навчально-виховного процесу”. Соціальні педагоги шляхом дискусії визначили, що саме вони є провідниками дитини у світ гуманності та толерантності. На їхню думку, основу діяльності соціального педагога як „архітектора” гуманних стосунків дитини у соціумі та критеріями ефективності його професійної діяльності повинні становити:

- “педагогічна чистота”, яка полягає у дотриманні соціальним педагогом фахового етичного кодексу, а саме принципів конфіденційності, компетентності, відповідальності, законності;

- моральна безпека, яка передбачає цілеспрямоване формування соціальної свідомості, розвиток морального почуття й формування звичок і навичок моральної поведінки дитини, що базується на засадах гуманізму та демократизму, які виявляються в ідеалі вільної людини, здатної до чесної співпраці, має високорозвинене почуття власної гідності, а також поваги до гідності іншої людини;

– валеологічна обґрунтованість діяльності соціального педагога, яка передбачає таку систему його роботи, що полягає у збереженні психофізичного здоров'я всіх учасників навчально-виховного процесу та покращення соціального самопочуття учнів, батьків, учителів;

– духовна екологічність – соціальний педагог має бути носієм світла, яке облагороджує душу дитини, підтримує її самоповагу, олюднює середовище і знання навколо кожної дитини. Соціальний педагог цінує особистість кожного клієнта, має розвинуту інтуїцію, він – емпатійний, гуманний, добросердечний, принциповий захисник дитини у мікросоціумі закладу.

За підтримки педагогічних працівників та науковців кафедр інститутів післядипломної освіти є створення і діяльність при обласних центрах практичної психології та соціальної роботи, які функціонують на базі закладів післядипломної освіти, творчих груп соціальних педагогів, які сприяють інноваційній діяльності, створенню відповідного середовища для обміну досвідом, професійному зростанню та розвитку спеціалістів соціально-педагогічної сфери. Робота творчих груп базується на основі таких складників:

– творчого складника, який забезпечує реалізацію творчого потенціалу особистості соціального педагога як гарантію його індивідуальності, неповторності, нестандартності;

– комунікативного складника, який заснований на знаннях, чуттєвому досвіді і передбачає здатність соціального педагога орієнтуватися в ситуаціях спілкування і соціально-психологічного навчання, тобто подальшу можливість навчатися спілкуванню;

– рефлексивного складника. Рефлексивність як особистісна якість взаємопов'язана з високим рівнем творчості і професіоналізму загалом і, зокрема, професійною компетентністю. Рефлексивність дає змогу соціальному педагогу усвідомлювати себе і здійснювати оцінку ефективності своєї діяльності не тільки власне для „себе”, але й для інших.

На базі творчих груп проведено діалог „Що треба зробити, щоб вихованець міг сказати: „Мені було цікаво в школі!”, дискусію „Соціальний

педагог у школі: хто він?”, обговорено проблему „Творча активність соціального педагога – складовий компонент професійного іміджу”. Це сприяло виробленню в соціальних педагогів чіткої професійної позиції щодо власної діяльності, самовизначенню спеціаліста, розвитку наукового мислення, творчого підходу до вирішення соціально-педагогічних проблем, обміну думками, запровадженню нових методик соціально-педагогічної діяльності.

Вищезазначені види освітньої діяльності, які пропонуються соціальним педагогам, сприяють забезпеченню педагогічних кадрів регіону інформацією щодо новітніх технологій, технік сприяння особистісному зростанню та саморозвитку особистості; оволодінню освітянами області основами інноваційної діяльності, технологіями дослідно-експериментальної роботи тощо.

Використана література :

1. Карпова Л. Г. Формування професійної компетентності вчителя загальноосвітньої школи : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Л. Г. Карпова–Харків, 2003.– 209 с.
2. Ніколаєску І. О. Особливості перепідготовки соціальних педагогів у системі післядипломної освіти / І. Ніколаєску // Наукові праці. Серія : Педагогіка, психологія і соціологія. – Вип. 5 (155). – Ч. 1. – Донецьк : ДВНЗ „ДонНТУ”, 2009. – С. 195–198.